

Täplämahlakärpäsen (*Drosophila suzukii*) isäntäkasveihin liittyvät riskitekijät viljelyssä sekä lähiympäristössä

Tuontimarkkoihin ja muihin isäntäkasveihin liittyvä riski	Toteutuu tilallani	Toimenpide-ehdotus	Lisätoimenpiteet
Tilallani käsitellään ja/tai varastoidaan tuontimarkkoja		-Pilaantuneet ja ylijääneet marjat kuumennetaan (2 vrk) + 49 asteeseen, pakastetaan (2 vrk)	
Tilalla oleskelevien/vierailevien henkilöiden elintarvikkeet		-Pilaantuneet ja ylijääneet marjat kuumennetaan (2 vrk), pakastetaan (2 vrk) - Älä heitä tilalle tuotua biojätettä (erityisesti marjat ja hedelmät) luontoon - Työntekijöiden tiedottaminen asianmukaisesta jätteiden hävittämisestä	
Yrityksessäni viljellään potentiaalisia isäntäkasveja (vadelma, karhunvatukka, pensasmustikka, jatkuvasatoinen mansikka)		- Harkitse aikaisemmin korjattavia lajikkeita - Sijoita eri aikaiset lajikkeet ja lajit etäälle toisistaan - Jos mahdollista, valitse lajikkeita, joissa on paksumpi ja kiinteämpi hedelmäkuori (koskee ensisijaisesti kirsikoita ja luumuja)	
Riskikasveja kasvaa tilani läheisyydessä. Esim. luonnonmarjat, hedelmäpuut, koristepensaat		- Poista riskikasvit, jos mahdollista - Selvitä yhdessä lähialueen viljelijöiden ja asukkaiden kanssa mitä voitaisiin tehdä, jotta leviämiskasvi pieneneisi - Mieti lohkojen sijoittamista kauemmaksi luonnonmarjoista	
Sadonkäsittelyn riskit			
Marjat kerätään täysin kypsinä		-Jäähdytä marjat pian poiminnan jälkeen	
Osa sadosta jää keräämättä		-Tihennä poimintaväliä -Poimi pilaantuneet marjat pois lohkolta -Poimi kaikki marjat ja hävitä myymättä jäävät - Leikkaa vadelman satoversot sadonkorjuun jälkeen syksyllä ja poista lohkolta tai tunnelista	
Ei jäähdytystä, tai lyhyt jäähdytys		- Jäähdytä marjat pian poiminnan jälkeen - Paranna kylmäketjua - Nopeuta myyntiketjua	

Aikuisen karpäsen tuho- ja leviämiskäsit	Toteutuu tilallani	Toimenpide-ehdotus	Lisätoimenpiteet
Kosteus ja tuulettuminen			
Pellolla on lätäköitä, pellon vesitalous ei ole kunnossa, kasteluvesiputkistoissa on vuotoja, kasteluallas sijaitsee heti peltojen läheisyydessä		- Poista seisova vesi mahdollisuuksien mukaan. Hyvin hoidettu rivivälinurmi auttaa - Pellon ja penkin muotoilu kuntoon - Mieti, voiko päältä kastelun muuttaa tihkukasteluksi - Korjaa vuotokohdat vesiputkistoista	
Istutus on tiheä ja kosteus poistuu hitaasti		- Mieti istutustiheys lajikkeen kasvutavan mukaan	
Tunneleissa ei ole hyönteisverkkoja käytössä		- Harkitse verkon käyttöä tunnelin päädyissä ja sivuilla	
Maaperäkatteiden käyttö		- Maaperäkatteet (muovi/Mypex) estävät toukkien koteloitumista maahan	
Talvehtiminen			
Lohkojen läheisyydessä on jäätyttämiä kompostikasoja		-Harkitse kompostijätteen sijoittamista riittävän kauaksi kasvulohkoista ja hautaamista	
Lähistöllä on paljon suojaisia talvehtimiskoja, kuten lehtikasoja ja lämmitettyjä rakennuksia		- Tiedosta nämä riskipaikat, kun suunnittelet torjuntatoimenpiteitä	

Tarkkailuun ja tiedonhankintaan liittyvät puutteet	toteutuu tilallani	Toimenpide-ehdotus	Lisätoimenpiteet
Aikuiset karpäset, toukat ja munat			
Ei tarkkailua		-Käytä ansoja aikuisten karpästen määrän tarkkailuun	
Marjojen laatua ja säilyvyyttä ei tarkkailla		-Seuraa marjoissa esiintyviä vioituksia, opasta henkilöstö tunnistamaan vioituksia	

		-Ota kontrollinäytteet ja tutki miltä ne näyttävät, kun tuotteen olisi pitänyt olla kuluttajalla ja kuinka pitkään ne säilyvät	
Tiedonhankinta			
Tietoa kärpästen esiintymisestä ei hankita jatkuvasti		-Vieraslajiportaali https://vieraslajit.fi/lajit/MX.5077005 - Materiaalia tuholaisesta Luonnonvarakeskuksen sivustolta, kirjaa hakusanoiksi täplämahlakärpänen ja Drosophila suzukii https://jukuri.luke.fi/handle/10024/543890/browse?type=subject - Seuraa Ruokavirasto.fi sivustoa Kasvintuhoojahaku - Ruokavirasto https://www.ruokavirasto.fi/laboratoriopalvelut/kasvitutkimukset/ - Osallistu koulutustilaisuuksiin	

Yleiskatsaus riskialttiisiin viljelykasveihin. Merkitse ajankohdat, jolloin tilalla on kypsiä marjoja/hedelmiä

Riskisato	Heinäkuu	Elokuu	Syyskuu	Lokakuu
Mansikka				
Vadelma				
Kirsikka				
Mustikka				
Karhunvatukka				
Herukka				
Karviainen				
Luumu				

Taulukko on tuotettu osana Drosophila suzukiin hallintakeinot marjatuotannossa-hanketta